
Pārskats

Pārejas posma ekonomikas problēmrisinājumi

Projekta vadītāja Dr.oec. I.Spīča • email: Inese.Spica@gmail.com •

Projekts 2008 Y2-ZP-67 • Latvijas Universitāte • 2009. gada 15. janvāris

---

Projekta ietvaros sasniegto rezultātu nozīmība izglītībā:

Jauna, perspektīva studiju virziena izveide “Etnotirgzinības”

Projekta ietvaros sasniegto rezultātu nozīmība zinātnē:

Jaunas zinātnieku grupas izveide.

Jaunas ekonomikas zinātnes Tirgzinību apakšnozares pētnieciskās tēmas “Etnotirgzinības” iedibināšana, attīstīšana un salīdzinošā izpēte Latvijā un Zviedrijā. Zinātniskā raksta sagatavošana, aprobācija un publicēšana starptautiski recenzējamā izdevumā.

Projekta ietvaros sasniegto rezultātu nozīmība tautsaimniecībā:

Jaunas pasaules tirgū konkurētspējīgas Latvijas etnoproductu grupas izveide, attīstīšana un jauno virzīšanas tirgū metožu izpēte gan tradicionālā, gan elektroniskā vidē.

Jauna Latvijas etnoproductu kataloga izveide elektroniskā vidē.

Etnoproductu jēdziens

Etnoproducti ir viss, kas radīts cilvēka darba rezultātā un kam piemīt noteikta etnicitāte.

Etnoproducti ir tādas preces un pakalpojumi, kuriem turklāt ir viena vai vairākas tādas īpašības, kas nepieciešamas to mērķpircējiem, ņemot vērā

viņu etnisko identitāti, kā arī tādi, kuru radīšanā izmantota kādas etniskās grupas pieredze. Šādas etniskās pieredzes apzīmēšanai mēs lietojam terminus tradicionālā kultūras, etniskā kultūra, nemateriālās kultūras mantojums.

Līdz ar to etnoproductam raksturīgo saistību ar pieredzi varam saukt par etnicitāti.

Etnoproductu klasifikācija

Etnoproductus var klasificēt pēc to iespējām apmierināt cilvēku pamatvajadzības šādi:

1. etnokultūras dabas vide,
2. mājvieta, sabiedriska vieta, tās iekārtošana un saskaņošana ar vidi,
3. pārtika un tās īpašās pagatavošanas tehnoloģijas,
4. nepārtika un tās īpašās pagatavošanas tehnoloģijas,
5. veselības un skaistumkopšanas līdzekļi un paņēmieni,
6. gadskārtu svētki, ģimenes godi, rituāli un festivāli,
7. izcili meistari, viņu atdarinātāji un atbalstītāji un to veikums.

Etnoproductu katalogs

Etnoproductu katalogs veidots, izmantojot to Latvijas etnoproductu ražotāju piedāvājumu, kas ir publiski pieejams. Tas tādēļ, ka izvēloties citu risinājumu, būtu nepieciešams papildfinansējums.

Katalogs izveidots elektroniskā vidē un ievietots LU tīmekļa iecirknī. Adrese: <http://www.lu.lv/etnotirgzinibas/index.php?dir=20> Etnotirgus petijumi
Bez tam katalogs ir atrodams arī serverī ar adresi <http://web.me.com/ethnomarket/Etnokatalogs/Katalogs/Katalogs.html>

Eiropas pieredze etnoproductu izplatīšanā

Intervija ar Mārtiņu Rītiņu

Tika analizēta divu citu Eiropas valstu ar līdzīgu etnicitāti pieredze etnoproductu producēšanā.

Katrā Eiropas valstī ir sava pieredze etnoproductu ražošanā un izplatīšanā. Visvairāk etnoproducti ir attīstīti Vidusjūras reģiona valstīs, Britu salās un

Skandināvijā. No Skandināvijas valstīm sevišķi izceļama Zviedrija, kura ir vēsturiski pirmā, kas izveidojusi savas etnoprojektu paraugu uzkrāšanas, pētīšanas un izplatīšanas institūcijas – Skansen un Svenska institutet.

Iepazīstoties ar Zviedrijas pieredzi, tika konstatēts, ka patreizējā periodā jau no XX g.s. 90 gadu sākuma strauji pieaugusi pašu zviedru interese par eksotisku valstu etnoprojektu un mazinājusies interese par pašmāju produktiem. Tātad Zviedrijas tradicionālie etnoprojektu pašmāju tirgū strauji zaudē pozīcijas, kamēr ārpus Zviedrijas tiem ir augsta atpazīstamība un popularitāte.

Savukārt kaimiņvalstī Lietuvā ir līdzīga situācija kā Latvijā. Ir bagātīga etnokultūra un potences ražot etnoprojektus, bet trūkst valstiska skatījuma un formāla atbalsta, kas dotu iespēju attīstīt valsts ekonomikai nozīmīgu nozari.